Bożena Potyraj

Dyrektor Pułtuskiej Biblioteki Publicznej
im. Joachima Lelewela

TEATR AMATORSKI W PUŁTUSKU W II RZECZPOSPOLITEJ

Najpiękniejszy okres amatorskiego życia teatralnego w Pułtusku obejmuje lata dwudziestolecia międzywojennego. To czas wielkiego rozwoju kulturalnego, artystycznego, ale i patriotycznego miasta i regionu, zainspirowany działalnością tak charyzmatycznych ludzi, jak Antoni Sikorski[1], reżyser teatru amatorskiego w okresie międzywojennym czy Mieczysław Witkowski.[2]

Antoni Sikorski
(ze zbiorów Pułtuskiej Biblioteki Publicznej im. Joachima Lelewela)

---

[1] Antoni Sikorski żył w latach (1884-1946), z zawodu sędzia hipoteczny. Od najmłodszych lat czuł zamiłowanie do teatru. Pracę literacką rozpoczął w 1904 r. nowelą "U celu". Prowadził Teatr Komedii w Płocku. W czasie I wojny światowej był sekretarzem i aktorem Teatru Małego w Warszawie. W 1917 r. zamieszkał w Pułtusku. Założyciel i wieloletni kierownik Sekcji Dramatycznej Związku Urzędników. Reżyser i aktor wystawianych sztuk teatralnych. Autor trzech broszurek o teatrze pułtuskim. Do współpracy teatralnej zachęcił przedstawicieli wielu grup społeczno- zawodowych.

[2] Mieczysław Witkowski, urzędnik pocztowy. Odegrał chlubną rolę w rozwoju amatorskiego teatru w Pułtusku. Wspaniały reżyser i zdolny aktor. Zginął w Dachau w 1940 r.

Rok 1919 zapoczątkował najświetniejszy okres w dziejach pułtuskiego teatru, Antoni Sikorski zanotował tak:

"Przyszły wreszcie czasy wolności, kiedy mogła się wypowiedzieć myśl patriotyczna i zabłysnąć ze sceny, a wtedy przy Stowarzyszeniu Urzędników powstała Sekcja Dramatyczna"[3]. Sekcja Dramatyczna została powołana do życia w roku 1919 spośród członków Związku Urzędników. Siedzibę swoją miała przy ul. Stare Miasto 10. Zgodnie z Regulaminem Sekcji Dramatycznej Związku Urzędników "ma ona na celu krzewienie kultury żywego słowa polskiego i podniesienie poziomu umysłowego mas za pomocą sceny."

Sekcja Dramatyczna przy Związku Urzędników w Pułtusku
(ze zbiorów Pułtuskiej Biblioteki Publicznej im. Joachima Lelewela)

Jak pisze w swej pracy A. Sikorski: "W teatrze pułtuskim poczynało się dziać coraz lepiej. otrząśnięto się z trwającej cokolwiek za długo drzemki, wyzbyto się z apatii i zakasawszy rękawy, przystąpiono śmiało i odważnie do pracy poważnej i

[3] A. Sikorski, Teatr w Pułtusku. Sekcja Dramatyczna Urzędników (1919-!929), t. III, Pułtusk 1929, s.5

celowej"[4]. Sekcja rozpoczęła działalność 6 lipca 1919 r. wystawieniem 3-aktowego dramatu Tadeusza Rittnera "W małym domku"[5]. "Świadczyło to o mierzeniu sił na zamiary, o porwaniu się na rzecz głęboką, i że Sekcja Dramatyczna szersze zadania sobie nakreśliła od dotychczasowych podobnych zamierzeń amatorskich, występując z utworem jednego z najbardziej zagadkowych talentów w literaturze naszej"[6], jak opisuje w swej publikacji Antoni Sikorski.

W latach 1919-1929 Sekcja Urzędników zaprezentowała pułtuszczanom 86 premier, co łącznie stanowiło 164 przedstawienia[7]. Kierownikiem literackim i reżyserem przedstawień był przede wszystkim Antoni Sikorski, poza nim sztuki reżyserowali wspomniany już Mieczysław Witkowski, Mieczysław Rudnicki, Stanisław Jambor, Jan Lewandowski, Zygmunt Zdanowicz i Edmund Piotrowski. Dzięki temu ostatniemu, który był także kierownikiem Państwowego Biura Odbudowy w Pułtusku, odgrywane spektakle osiągnęły również wysoki poziom od strony technicznej: rekwizytów, oświetlenia, dekoracji. Zaplecze techniczne teatru było wspierane finansowo przez władze miasta i powiatu. Rozbudowano m.in. zaplecze techniczne teatru, doprowadzając je do stanu, który pozwalał na wystawienie nawet wielce skomplikowanych technicznie przedstawień. Duży wkład w projektowanie i wykonanie rekwizytów i dekoracji mieli również inż. Antoni Krasiński i nauczyciel rysunku w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Czesław Karp[8].

Antoni Sikorski był reżyserem aż 71 sztuk m.in. własnej sztuki „Dwa bieguny", Mieczysław Witkowski 6 sztuk, Jan Lewandowski 4 sztuk, Mieczysław Rudnicki 3 sztuk, Edmund Piotrowski i Stanisław Jambor 1 sztuki.

Największą popularnością wśród mieszkańców Pułtuska cieszyły się grane wielokrotnie takie sztuki, jak: "Noc listopadowa", "Pan poseł", "Polityka". Teatr miał dawać pułtuszczanom "strawę naprawdę zdrową, która by społeczeństwu służyła za moc i wyrobiła w nim hart, odporny na wszelkie zło". Antoni Sikorski napisał: "Bezwzględnie nie od razu zdobywa się dla poważnego teatru publiczność, trzeba wysilać się na pomysły drogą schlebiania nierzadko jej gustom, lecz w

---

[4] A. Sikorski, Teatr w Pułtusku. Sekcja Dramatyczna przy Związku Urzędników, t. II, Pułtusk 1923, s. 4

[5] Pułtuska Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela. Zbiór programów i afiszy teatralnych

[6] A. Sikorski, Teatr w Pułtusku, t.III, op.cit., s. 7

[7] Pułtuska Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela. Zbiór programów i afiszy teatralnych

[8] K. Wiśniewski, Ze wstępu do *Katalogu afiszy i programów teatralnych*, oprac. B. Potyraj, s. 8 [maszynopis]

końcu szczere wysiłki bywają uwieńczone pomyślnym rezultatem. [...]Stwierdzić to muszę z radością, że lekki farsowy repertuar nie wywoływał takiego zainteresowania, jak utwory dramatyczne o podłożu dydaktycznem. Przede wszystkim wśród mas dolnych. A przecież w pierwszym rzędzie o nie powinno teatrowi chodzić, gdy pragnie spełniać w życiu rolę wychowawczą. Sekcja Dramatyczna, jak to dowodnie wykazał jej dotychczasowy repertuar, kroczy po linii tego wychowania mas. Boryka się często z wieloma trudnościami, z wielu rzeczy musi zrezygnować, ale rolę swoją spełnia uczciwie i niejedno miasto, nawet z dawnych gubernialnych, może jej Pułtuskowi pozazdrościć"[9].

Na deskach pułtuskiego teatru większość sztuk była grywana dwa razy. Cztery razy wystawiano sztukę M. Fijałkowskiego – „Wierna kochanka" i W. Anczyca – „Kościuszko pod Racławicami" w reżyserii Antoniego Sikorskiego. A oto szczegółowy wykaz sporządzony przez Antoniego Sikorskiego:

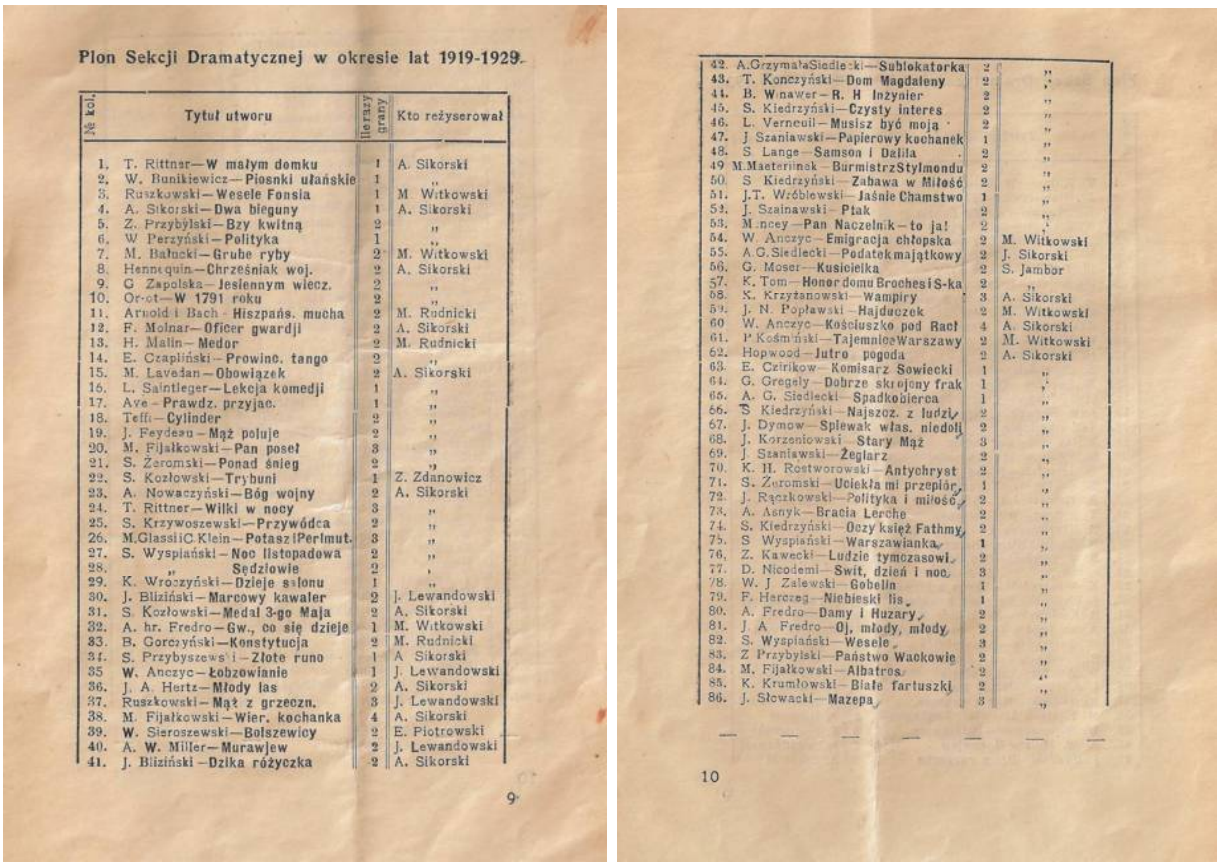

Plon Sekcji Dramatycznej w okresie lat 1919-1929.

№ kol.	Tytuł utworu	Ile razy grany	Kto reżyserował
1.	T. Rittner—W małym domku	1	A. Sikorski
2.	W. Bunikiewicz—Piosnki ułańskie	1	„
3.	Ruszkowski—Wesele Fonsia	1	M. Witkowski
4.	A. Sikorski—Dwa bieguny	1	A. Sikorski
5.	Z. Przybylski—Bzy kwitną	2	„
6.	W. Perzyński—Polityka	1	„
7.	M. Bałucki—Grube ryby	2	M. Witkowski
8.	Hennequin—Chrześniak woj.	2	A. Sikorski
9.	G. Zapolska—Jesiennym wiecz.	2	„
10.	Or-ot—W 1791 roku	2	„
11.	Arnold i Bach—Hiszpańs. mucha	2	M. Rudnicki
12.	F. Molnar—Oficer gwardji	2	A. Sikorski
13.	H. Malin—Medor	2	M. Rudnicki
14.	E. Czapliński—Prowinc. tango	2	„
15.	M. Lavedan—Obowiązek	2	A. Sikorski
16.	L. Saintleger—Lekcja komedji	1	„
17.	Ave—Prawdz. przyjac.	1	„
18.	Teffi—Cylinder	2	„
19.	J. Feydeau—Mąż poluje	2	„
20.	M. Fijałkowski—Pan poseł	3	„
21.	S. Żeromski—Ponad śnieg	2	„
22.	S. Kozłowski—Trybuni	1	Z. Zdanowicz
23.	A. Nowaczyński—Bóg wojny	2	A. Sikorski
24.	T. Rittner—Wilki w nocy	3	„
25.	S. Krzywoszewski—Przywódca	2	„
26.	M. Glassi i C. Klein—Potasz i Perlmut.	3	„
27.	S. Wyspiański—Noc listopadowa	2	„
28.	„ Sędziowie	2	„
29.	K. Wroczyński—Dzieje salonu	1	„
30.	J. Bliziński—Marcowy kawaler	2	J. Lewandowski
31.	S. Kozłowski—Medal 3-go Maja	2	A. Sikorski
32.	A. hr. Fredro—Gw., co się dzieje	1	M. Witkowski
33.	B. Gorczyński—Konstytucja	2	M. Rudnicki
34.	S. Przybyszewski—Złote runo	1	A. Sikorski
35.	W. Anczyc—Łobzowianie	1	J. Lewandowski
36.	J. A. Hertz—Młody las	2	A. Sikorski
37.	Ruszkowski—Mąż z grzeczn.	3	J. Lewandowski
38.	M. Fijałkowski—Wier. kochanka	4	A. Sikorski
39.	W. Sieroszewski—Bolszewicy	2	E. Piotrowski
40.	A. W. Miller—Murawjew	2	J. Lewandowski
41.	J. Bliziński—Dzika różyczka	2	A. Sikorski

9

42.	A. Grzymała Siedlecki—Sublokatorka	2	„
43.	T. Konczyński—Dom Magdaleny	2	„
44.	B. Winawer—R. H. Inżynier	2	„
45.	S. Kiedrzyński—Czysty interes	2	„
46.	L. Verneuil—Musisz być moja	2	„
47.	J. Szaniawski—Papierowy kochanek	1	„
48.	S. Lange—Samson i Dalila	2	„
49.	M. Maeterlinck—Burmistrz Stylmondu	2	„
50.	S. Kiedrzyński—Zabawa w Miłość	2	„
51.	J. T. Wróblewski—Jaśnie Chamstwo	1	„
52.	J. Szaniawski—Ptak	2	„
53.	M. ncey—Pan Naczelnik—to ja!	2	„
54.	W. Anczyc—Emigracja chłopska	2	M. Witkowski
55.	A. G. Siedlecki—Podatek majątkowy	2	J. Sikorski
56.	G. Moser—Kusicielka	2	S. Jambor
57.	K. Tom—Honor domu Broches i S-ka	2	„
58.	K. Krzyżanowski—Wampiry	3	A. Sikorski
59.	J. N. Popławski—Hajduczek	2	M. Witkowski
60.	W. Anczyc—Kościuszko pod Racł	4	A. Sikorski
61.	P. Kośmiński—Tajemnice Warszawy	2	M. Witkowski
62.	Hopwood—Jutro pogoda	2	A. Sikorski
63.	E. Czirikow—Komisarz Sowiecki	1	„
64.	G. Gregely—Dobrze skrojony frak	1	„
65.	A. G. Siedlecki—Spadkobierca	1	„
66.	S. Kiedrzyński—Najszcz. z ludzi	2	„
67.	J. Dymow—Śpiewak własn. niedoli	2	„
68.	J. Korzeniowski—Stary Mąż	3	„
69.	J. Szaniawski—Żeglarz	2	„
70.	K. H. Rostworowski—Antychryst	2	„
71.	S. Żeromski—Uciekła mi przepiór	1	„
72.	J. Rączkowski—Polityka i miłość	2	„
73.	A. Asnyk—Bracia Lerche	2	„
74.	S. Kiedrzyński—Oczy księż. Fathmy	2	„
75.	S. Wyspiański—Warszawianka	1	„
76.	Z. Kawecki—Ludzie tymczasowi	2	„
77.	D. Nicodemi—Świt, dzień i noc	3	„
78.	W. J. Zalewski—Gobelin	1	„
79.	F. Herczeg—Niebieski lis	1	„
80.	A. Fredro—Damy i Huzary	2	„
81.	J. A. Fredro—Oj, młody, młody	2	„
82.	S. Wyspiański—Wesele	3	„
83.	Z. Przybylski—Państwo Wackowie	2	„
84.	M. Fijałkowski—Albatros	2	„
85.	K. Krumłowski—Białe fartuszki	2	„
86.	J. Słowacki—Mazepa	3	„

10

Plon Sekcji Dramatycznej w okresie lat 1919-1929.
Źródło: A. Sikorski, Teatr w Pułtusku. Sekcja Dramatyczna Urzędników (1919-!929), t. III, Pułtusk 1929, s.9,10

[9] A. Sikorski,Teatr w Pułtusku, t.II, op.cit, s.7

W repertuarze Sekcji zawsze pamiętano o rocznicach ważnych dla Polski poprzez odpowiednio dobrany repertuar: koncert, wieczór poetycki, spektakl czy odczyt wygłaszany przez pułtuskich nauczycieli, stosownie do wydarzenia.

Antoni Sikorski i pozostali członkowie Sekcji Dramatycznej potrafili zaangażować do pracy w teatrze przedstawicieli wielu grup zawodowych. Obok pułtuskich urzędników: Kazimierza Mateuszczyka, Jerzego Kapcia, Jerzego Burawskiego, Jana i Krystyny Duszczyków, nauczycieli Lucjana Borowca, Wandy Bigoszewskiej i Karola Wiernickiego na deskach Domu Ludowego występowali także rzemieślnicy: Bronisław Kowalski i Julian Piekarski[10]. Z teatrem stale współpracowali, prowadząc przedsprzedaż biletów, cukiernicy: Adolf Hasselberg - na parterze gmachu teatru, Czesław Buczkowski przy ul. 3 Maja oraz Maria Szpądrowska – właścicielka hotelu „Viktoria" przy Placu Teatralnym. Bilety można było nabyć również w sklepie „Zgoda" znajdującym się naprzeciwko teatru[11].

A oto przykładowe ceny biletów:

Po roku 1924 bilet na przedstawienie kosztował: loże po 8 zł, krzesła I,II, rz. Po 2 zł 50 gr., III, IV,V rz. – 2 zł, VI, VII,VIII,IX rz. – 1 zł 50 gr, X,XI,XII,XIII,XIV rz. – 1 zł, balkon I rz.- 1zł 20 gr, II rz. – 1 zł[12].

Aby udostępnić repertuar teatralny szerokim warstwom społeczeństwa i młodzieży szkolnej, czasami powtarzano spektakle po obniżonych cenach biletów od 60 gr do 2,50 zł, loże po 6 zł[13].

---

[10] J. Szczepański, Działalność społeczno-kulturalna w czasie I wojny światowej i w latach II Rzeczpospolitej, [w:] Pułtuskie inicjatywy i działalność społeczno-kulturalna w latach 1880-1985, Pułtusk 1988, s.31

[11] Pułtuska Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela. Zbiór programów i afiszy teatralnych

[12] Tamże

[13] Tamże

(ze zbiorów Pułtuskiej Biblioteki Publicznej im. Joachima Lelewela)

Wszystkie programy i afisze teatralne drukował Karol Bełcikowski, miejscowy drukarz, aktywnie zaangażowany w działalność Sekcji Dramatycznej. Pułtuska Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela posiada w swoich zbiorach regionalnych, unikatowy zbiór tych afiszy i programów. I tak: **Programów teatralnych** z lat 1880 – 1933 w liczbie **198**, w tym z lat 1917-1933, **165** jednostek; natomiast **afiszy** z lat 1917-1933 jednostek **147**. Ze względu na unikatową i delikatną strukturę materiału, na którym wykonane są afisze, konserwator zabytków na podłożu papieru i skóry p. Marek Jeliński zalecił udostępniać zbiory wyłącznie w formie elektronicznej.

NA POL. TOW. CZERWONEGO KRZYŻA.

SEKCJA DRAMATYCZNA
przy ZWIĄZKU URZĘDNIKÓW w PUŁTUSKU.

W TEATRZE MIEJSCOWYM

PO RAZ DRUGI

POLITYKA

Komedja w 3 aktach Włodzimierza Perzyńskiego

NA ŻĄDANIE PUBLICZNOŚCI!

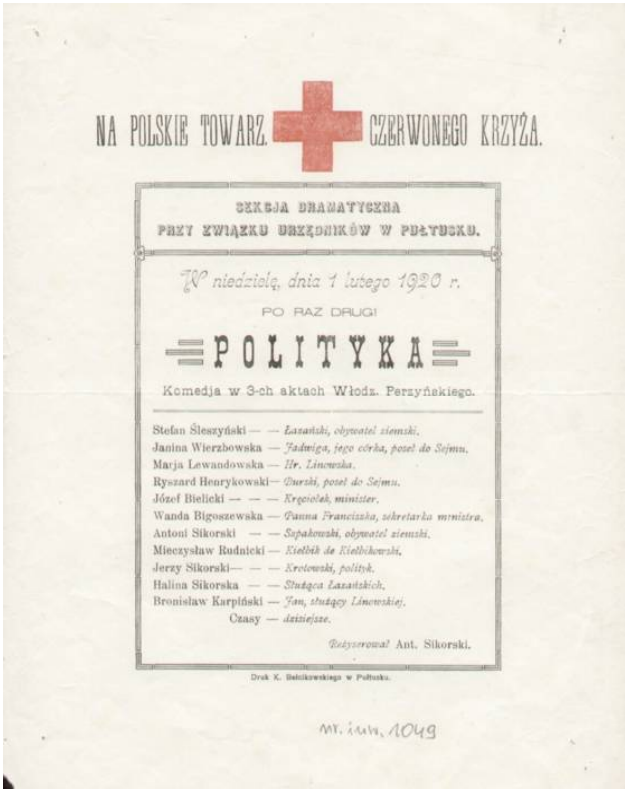

NA POLSKIE TOWARZ. CZERWONEGO KRZYŻA.

SEKCJA DRAMATYCZNA
PRZY ZWIĄZKU URZĘDNIKÓW W PUŁTUSKU.

W niedzielę, dnia 1 lutego 1920 r.

PO RAZ DRUGI

POLITYKA

Komedja w 3-ch aktach Włodz. Perzyńskiego.

Stefan Śleszyński — — *Łazański, obywatel ziemski.*
Janina Wierzbowska — *Jadwiga, jego córka, poseł do Sejmu.*
Marja Lewandowska — *Hr. Lincwska.*
Ryszard Henrykowski — *Gurski, poseł do Sejmu.*
Józef Bielicki — — — *Kręciołek, minister.*
Wanda Bigoszewska — *Panna Franciszka, sekretarka ministra.*
Antoni Sikorski — — *Sapałowski, obywatel ziemski.*
Mieczysław Rudnicki — *Kielbik de Kielbikowski.*
Jerzy Sikorski — — — *Krotowski, polityk.*
Halina Sikorska — — *Służąca Łazańskich.*
Bronisław Karpiński — *Jan, służący Lincwskiej.*
Czasy — *dzisiejsze.*

Reżyserował Ant. Sikorski.

Druk K. Sielikowskiego w Pułtusku.

mr. inw. 1049

(ze zbiorów Pułtuskiej Biblioteki Publicznej im. Joachima Lelewela)

Wsparciem dla działań teatralnych był redaktor Fortunat Napierowski, który na łamach „Expressu Mazowieckiego" zamieszczał informacje o spektaklach. Pięknie je opisując, zachęcał pułtuszczan do ich obejrzenia.

Teatr to – aktor. Bo aktor jest duszą teatru (E. Zegadłowicz). Antoni Sikorski w III części swej pracy o teatrze tak wspomina: „Zadałem sobie wiele trudu, aby przewertować dokładnie wszystkie programy Sekcji, od roku 1919 poczynając. Ileż nazwisk przewinęło się przez scenę pułtuską w tym okresie… Ile jednostek o wysokiem napięciu artystycznem pokazało się w oświetleniu kinkietów teatralnych… Ile dusz ludzkich teatr wchłonął w siebie…[14]" W 1929 roku zespół Sekcji Dramatycznej liczył 23 osoby. Należeli do niego m.in. Stefan Seroczyński – niezastąpiony w rolach Żydów(Abraham z „Kościuszki pod Racławicami", Żyd z „Wesela", zagrał 20 ról; Wanda Bigoszewska – wykreowała 21 ról, m.in. rolę Wyciorowej w „Dziejach salonu", czy Halina Sikorska – 28 ról w tym dziedziczka

[14] A. Sikorski, Teatr w Pułtusku, t.III, op.cit., s. 11

w „Bolszewikach”, burmistrzanka w Ptaku” czy Anna w „Wampirach”. Mieczysław Witkowski – aktor 17 ról, w tym Lichockiego w „Kościuszce pod Racławicami”[15].

Czesław i Jerzy Sikorscy to nie tylko aktorzy teatru amatorskiego. Czesław był również suflerem a Jerzy charakteryzatorem w teatrze. Swym kunsztem aktorskim wyróżniały się aktorki: Maria Lewandowska, Maryla Andrzejewska, Maria Szcześniak- Gorzelska. „Lewandowska niezastąpiona w rolach dramatycznych”, natomiast Witkowski „wykazywał więcej skłonności do komizmu, jednak i w dramacie zdobywał się na głęboki wyraz”.

Wystawiano dramaty W. Sieroszewskiego Rydla, Słowackiego Wyspiańskiego oraz komedie A. Fredry M. Bałuckiego. Najczęściej sięgano do utworów Jerzego Szaniawskiego, uważanego w Pułtusku za „rodaka”, ponieważ zamieszkiwał w Zegrzynku niedaleko Serocka. A i sam autor przekazywał swe nowe sztuki, aby na tutejszej scenie sprawdzić ich wartość.

Wystawiono m.in. takie utwory jak: "Papierowy kochanek" wrzesień 1923 r., "Ptak" marzec 1924, "Żeglarz" listopad 1925, czy "Adwokat i róże" maj 1931[16]. Na deskach Domu Ludowego wystawiono również "Bo tylko noc" sztukę pułtuszczanki Hanny Karwowskiej, znanej poetki. Dramat otrzymał ogromny aplauz publiczności a recenzję z przedstawienia zamieszczono na łamach "Expressu Mazowieckiego".

Zdolności teatralne przejawiali również żołnierze 13 pułku piechoty stacjonującego w Pułtusku, tak jak kapitan Edward Cicharski. Był on organizatorem i kierownikiem Sekcji Dramatycznej, 25 maja 1924 r. wystawił sztukę "Opieka wojskowa". Od kwietnia 1920 r. występowała także często żołnierska orkiestra dęta pod batutą kapelmistrza Marcelego Gorzelskiego[17]. Pułtuscy społecznicy z zaangażowaniem organizowali liczne uroczystości o charakterze patriotyczno - niepodległościowym, wojskowym, literackim, wiele akademii okolicznościowych

---

[15] Pułtuska Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela. Zbiór programów i afiszy teatralnych

[16] Tamże

[17] Tamże

czy rocznicowych, wieców. Spośród tak wielu należy wymienić przynajmniej kilka: obchody Konstytucji 3 Maja, konstytucji marcowej, powstania listopadowego uroczyste obchody zorganizowane dla uczczenia drugiej rocznicy wskrzeszenia Polski. W 1922 r. miał miejsce uroczysty wieczór poświęcony rocznicy powstania listopadowego, odczyt wygłosił prof. Jan Wilk pt. "Akademicy warszawscy a powstanie listopadowe", wystawiono dramat W. Millera "Murawiew" i komedię J. Blizińskiego "Dzika różyczka" a w antraktach przygrywała orkiestra 13 pułku piechoty pod batutą kapelmistrza Alojzego Słowika[18].

Na deskach Domu Ludowego swoje spektakle prezentowała także młodzież pułtuskich i okolicznych szkół, Akademickie Koło Pułtuszczan, Koło Przyjaciół Akademika Polskiego, członkowie Pułtuskiego Klubu Sportowego "Nadnarwianka", Polski Czerwony Krzyż, Sekcja Dramatyczna Towarzystwa Wioślarskiego, Polskie Towarzystwo Gimnastyczne "Sokół" Gniazdo im. Piotra Skargi w Pułtusku, Teatr żołnierski 13 Pułku Piechoty im. Aleksandra Fredry (potem Sekcja Dramatyczna 13 Pułku Piechoty pod wodzą Edwarda Cicharskiego), przedstawiciele społeczności żydowskiej miasta i wiele innych organizacji. Na gościnne występy przyjeżdżali do Pułtuska artyści scen warszawskich, np. grupa Marii Balcerkiewiczówny, Maria Malicka, zespół teatru muzycznego Lucyny Messel, Zbigniew Sawan. Sztukę Jana Szyszkiewicza "Popychadło" wystawiło w 1930 r. Towarzystwo Gimnastyczne "Sokół" z Ciechanowa. W dekadzie 1919-1929 ponad stu trzydziestu 130 mieszkańców Pułtuska występowało na deskach teatru w ramach przedstawień wystawianych przez Sekcję Dramatyczną Związku Urzędników, a tysiące obejrzało przedstawienia[19].

"Do teatru garnęli się wszyscy: inteligencja, stan kupiecki, rzemieślnicy i młodzież" - zanotował w swych wspomnieniach Karol Handke, który swoją młodość spędził w Pułtusku lat XX-stych XX wieku i który sam odegrał drobną rólkę w jednym ze szkolnych przedstawień. Była to nawet rola mówiona - otóż w sztuce "Kościuszko pod Racławicami" wyrzekł słowa "Oto meldunek"[20].

25 maja 1925 r. Sekcja Dramatyczna zorganizowała uroczystości jubileuszowe z okazji 25-lecia pracy scenicznej Stefana Seroczyńskiego, naczelnika urzędu pocztowego. 29 marca 1929 roku odbyły się uroczystości związane z 10-tą

---

[18] J. Szczepański, op.cit., s.31-32

[19] K. Wiśniewski, op. cit., s. 9

[20] K. Wiśniewski, op.cit., s. 9

rocznicą utworzenia Sekcji Dramatycznej przy Związku Urzędników. Wystawiono wówczas sztukę Juliusza Słowackiego "Mazepa", a w antraktach przygrywała orkiestra smyczkowa 13 Pułku Piechoty. Musiało być cudownie... Z okazji jubileuszu 25-lecia pracy literacko-scenicznej Antoniego Sikorskiego w 1930 roku zaprezentowano utwór Adama Grzymały-Siedleckiego "Włamanie" w reżyserii jubilata. Dochód z przedstawienia przekazano na dekoracje i rekwizyty Sekcji Dramatycznej Związku Urzędników[21]. Dochody z przedstawień przeznaczano głównie na cele filantropijne. Wspomagano działalność Klubu Sportowego "Nadnarwianka", Związek Harcerstwa Polskiego, Pułtuskie Towarzystwo Wioślarskie, Polski Czerwony Krzyż czy pułtuskie przedszkola. Dla przykładu, w latach 1925- 1932, zyski ze sprzedaży biletów przeznaczono na patronat nad więźniami pułtuskiego więzienia a w roku 1932 i 1933 na fundusz bezrobotnych[22].

Do zasług Sekcji Dramatycznej należy zaliczyć również prace remontowe przeprowadzone wewnątrz budynku teatru, co pozwalało na wystawianie sztuk skomplikowanych pod względem dekoracyjno- świetlnym. Prace rozpoczęto już w roku 1921. I po roku pułtuska scena amatorska mogła się poszczycić następującymi dekoracjami: chatą wiejską (wnętrze) złożoną z 12 plakatów, pokojem bogatym złożonym z 14 plakatów i 2 płócien do napinania, sufitem na linkach i blokach, pokojem skromnym złożonym z 12 plakatów 7 płócien do napinania, wolną okolicą z leśnymi kulisami, przystawkami miasta, chaty, dworku, balustradą parkową, drzwiami masywnymi z drzewa wstawionych w dekoracje, zegarem gdańskim, piecem, kominkiem i innymi rekwizytami. Scenę oświetlały rampy: dwie ruchome i jedna nieruchoma, przenośny reflektor i zamontowana u góry duża lampa łukowa na tysiąc świec. Poza tym wyremontowano elewację budynku a na frontorze zawisł duży napis "TEATR". Tyle się działo w ciągu tylko dwudziestu lat w 15-tysięcznym wówczas mieście powiatowym. Antoni Sikorski opuścił Pułtusk w 1933 r. i przeniósł się do Skierniewic. Jego praca była kontynuowana z powodzeniem aż do wybuchu II wojny światowej. Niestety nie zachowały się programy i afisze z tego okresu. Mam nadzieję, że tych kilka refleksji tu przedstawionych zrodzi podziw dla dawnych mieszkańców naszego kochanego miasta, którzy cały swój czas poświęcali Sztuce, która, jak wierzyli, sprawiała, że i aktor i widz stawali się lepszymi ludźmi. Niektórzy spośród nas chyba już zapragnęli, by wróciły dawne czasy świetności pułtuskiego teatru. Karol Handke

---

[21] Pułtuska Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela. Zbiór programów i afiszy teatralnych

[22] J. Szczepański, op. cit., s. 32

stwierdził:" Nie wyobrażam sobie życia młodzieży bez teatru, który dawał nam tyle wrażeń i emocji. Dzisiaj teatr pułtuski nie działa w ogóle. Nie ma komu grać, nie ma kto odbierać. Nie ma chętnych, wszyscy gonią za pieniądzem, a wierzcie mi, wówczas życie było cięższe i braki większe". Pozostaje mieć nadzieję, że jak napisał Antoni Sikorski: "Swoim dorobkiem żelaznym Sekcja utrwaliła się w dziejach kulturalnego rozwoju życia Pułtuska na zawsze. Będzie ona podwaliną dla przyszłych pokoleń, wskaże drogi, nauczy młodych, jak żyć i trwać dla umiłowanej Ojczyzny"[23].

[23] A. Sikorski, Teatr w Pułtusku, t.III, op.cit., s. 8